

POSUDEK OPONENTA DIZERTAČNÍ PRÁCE

Jméno autora práce: PhDr. Libor Stejskal

Jméno oponenta práce: Doc. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, PhD.

Název práce: Bezpečnost a občané ve 21. století. Strukturace a integrace dobrovolných občanských rolí při zajišťování bezpečnosti

Dizertační práce Libora Stejskala je věnována aktuální a důležité problematice dobrovolných občanských rolí při zajišťování bezpečnosti, a to v časové perspektivě 21. století. Autor je pro zpracování tohoto tématu vysoce fundovaný, a to jak z hlediska své dosavadní akademické dráhy, tak i z hlediska jeho účasti v expertních orgánech ministerstva vnitra a ministerstva obrany. K tématu již autor uveřejnil několik publikací, uznaných v RIV.

Práce je pojata originálně a obsahuje řadu nových poznatků. Její cíle jsou stanoveny v explorační, deskripční, konceptuální i preskripční rovině, což je sice poměrně široké pojetí, ale z hlediska zaměření práce je lze akceptovat. Autor si stanovuje rovněž poměrně široce pojaté hypotézy a výzkumné otázky, které jsou v zásadě vztaženy k moderním demokratickým zemím a specificky i na český kontext.

Práce má logickou strukturu (s dílčí výjimkou, k níž je směřována otázka č. 1) a je psána odborně kvalitním a současně čtivým jazykem. Vychází z relevantních zdrojů. Autor v převážné míře pracuje dobře s literaturou a poznámkovým aparátem, nicméně na několika místech jsou dlouhé pasáže bez uvedení zdrojů, a to i pokud se týká kvantitativních údajů. Z jakých zdrojů jsou např. získány údaje o Rakousku či Švýcarsku na str. 111?

Práce se celkově zabývá důležitými formami dobrovolnictví v bezpečnostní oblasti v různých zemích (jejichž výběr mohl být lépe objasněn), nicméně z pohledu oponenta je dominantně orientována na tradiční koncept státní bezpečnosti a nepostihuje některé méně vlivné anebo moderní formy dobrovolnictví. K těmto problémům je směřována otázka č. 2.

Lze jistě uvítat, že práce rozvíjí dosavadní akademickou diskusi v ČR a že se autor věcně a kriticky snaží nahlížet na dosavadní výzkum. V tomto směru se věnoval i některým předchozím tvrzením oponenta, který na kritiku reaguje v otázce č. 3 (tato diskuse samozřejmě nemá vliv na hodnocení práce).

U obhajoby tedy požaduji s ohledem na již napsané připomínky za potřebné objasnit následující problémy a otázky:

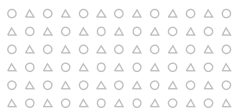
1. Autor si na str. 23 klade jako subsidiární výzkumnou otázku, zda lze vytvořit „ucelený a smysluplný model dobrovolných občanských rolí“, zahrnující hlavní znaky a použitelný pro analýzu jednotlivých případů“. Na str. 176-182 tento zajímavý model navrhuje. Nebylo by však potřebné tento model v práci i vyzkoušet, tedy aplikovat na konkrétní organizaci (či více organizací) a zjistit, zda je pak její analýza precizní? Teprve pak se potvrdí jeho použitelnost.

2. Není prezentovaný přístup k rolím popisovaným v kapitole 3. (vymezených na str. 63) příliš „státobezpečnostní“, tzn. neorientuje se příliš jen na role, které jsou přínosné pro stát jako specifický celek. Autor se např. téměř nevěnuje roli partikulárních komunit, které nejsou primárně bezpečnostně zaměřené, ve sféře veřejného pořádku jsou ale občas činné pro ochranu sebe a jimi chráněných hodnot. Nemají přitom zájem být považovány za součást státního aparátu, i když s ním mohou spolupracovat při řešení problémů, na které nestačí. Příkladem jsou např. hlídky organizované pro ochranu církevních památek a hřbitovů v některých farnostech na Moravě. A z moderních přístupů se Stejskal nevěnuje tomu, co je nazýváno cyber-vigilantismem, tj. dobrovolným ohlašováním či dokonce likvidováním závadného obsahu internetu (v USA dokonce tento fenomén díky navazování kontaktů s potencionálními teroristy za účelem jejich udání přesahuje i do oblasti „tvrdé bezpečnosti“). Proč tuto dimenzi dobrovolnictví opomíjí, a to i v „tématech a směrech dalšího výzkumu“ (str. 220-221)?

3. Pokud autor na str. 190 tvrdí, že určité typy občanských činností (mj. sousedské hlídky) nejsou podmíněny dlouhodobou frustrací lidí a zmiňuje jako v evropském kontextu mylnou představu, že pokud policie dobře pracuje, lidé nemají tendenci přispívat k ochraně sebe, svého majetku a komunity, jak tedy vysvětlí, že v ČR se takovéto formace objevují především v napjatých situacích a v lokalitách s problémy (minimálně subjektivně vnímanými), resp. má k dispozici pevná data dokládající jeho tvrzení? Spíše už bych souhlasil s jeho tvrzením v oblasti komerční bezpečnosti než dobrovolnictví, ale i zde na základě obecného úsudku a ne věrohodných dat.

Práci Libora Stejskala považuji obecně za podnětnou a přínosnou pro společenskovední výzkum bezpečnosti v ČR a mohu dle Opatření děkana FSV UK 22/2010 konstatovat, že předložená

disertační práce vyhovuje obsahovým a formálním nárokům kladeným na tento druh prací a doporučuji ji k obhajobě.

Datum a místo: Brno, 3. 9. 2013

Podpis: Miroslav Mareš

